

Зарицький А. О.,

старший викладач кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства
інституту мистецтв СНУ імені Лесі Українки;

Зарицька А. А.,

викладач постановки голосу Луцького педагогічного коледжу

АКМЕТЕХНОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВОКАЛЬНО-ТВОРЧОЇ СТУДІЇ «ІМПУЛЬС» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Статтю присвячено висвітленню процесуальних особливостей акметехнології діяльності вокально-творчої студії «Імпульс» як дієвого засобу формування готовності майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації.

Ключові слова: професійна самореалізація, акмеологічна спрямованість, професійна підготовка, акметехнологія, творча студія, майбутній вчитель музики.

Постановка проблеми. Акмеологічна спрямованість особистості вчителя формується за умови організації цілеспрямованого, системного педагогічного процесу, об'єднаного спільною метою. Мета і зміст даного процесу визначається інтелектуальним, морально-духовним та професійним розвитком майбутнього вчителя музики. Оскільки, професія вчителя музики є синтетичною за своєю природою і потребує від студентів музично-педагогічних спеціальностей системи інтегративних знань, комплексних фахових умінь (виконавських, музично-аналітичних, мовленнєво-дидактичних, психолого-педагогічних, світоглядно-поведінкових). Разом із тим, мистецько-освітня практика диктує потребу в діяльних, інтелектуально й духовно розвинутих фахівцях, котрі орієнтуються в численних педагогічних новаціях, пропонують власні новаторські ідеї, вміють швидко порівнювати, аналізувати й оцінювати, мобільно знаходять ефективні та обґрунтовані рішення, критично і творчо

мислять, володіють основами інформаційних технологій і методикою їх використання у професійній музично-педагогічній діяльності, що забезпечує індивідуально-орієнтований підхід до виховання учнів.

Акмеологічна парадигма освіти ставить за мету формування такого педагога-музиканта, котрий гармонійно поєднує освіченість, духовність, професіоналізм, моральну вихованість, розвиток особистості у відповідності з духовними цінностями національної і загальнолюдської культури.

Відтак, особливої значущості набуває питання стимулювання творчо-особистісного самовдосконалення та формування творчих здібностей майбутніх учителів мистецького профілю на основі розробки та організації акмеологічної технології діяльності вокально-творчої студії «Імпульс»

Аналіз останніх досліджень. Проблема підготовки майбутнього педагога до самореалізації у процесі професійної освіти досліджувалась у працях І. Беха, Н. Дем'яненко, О. Дубасенюк, В. Євтуха, І. Зязюна, Н. Ничкало, С. Нікітчина та ін.; психологія професійної діяльності та професійного розвитку вчителя музики обґрунтована такими науковцями, як С. Максименком, В. Моргуном, Н. Побірченком, В. Семиченком та ін. Дослідження впливу мистецтва на розвиток особистості суб'єктів педагогічного процесу відобразились у працях В. Бутенка, О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, О. Шевнюк, О. Щолокової та ін.

Мета статті: розкрити процесуальні особливості акметехнології діяльності вокально-творчої студії «Імпульс» як засобу формування готовності майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації.

Виклад основного матеріалу. Сучасне музичне мистецтво – це мистецтво діалогу, в процесі якого формується особистість. У вокальній творчості це діалог вокального виконавства та вокальної педагогіки, в результаті якого формується особистість співака. Вокально-творча студія «Імпульс» є універсальною формою вдосконалення знань, умінь та навичок набутих у процесі вивчення циклу музично-теоретичних та музично-виконавських дисциплін. Створення атмосфери емоційного та піднесеного спілкування

сприятиме розкриттю почуттєвих та мотиваційно-потребнісних орієнтирів спрямованих на стимулювання до професійної самореалізації майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Логічним етапом формування творчих здібностей майбутнього вчителя музики стала організація роботи з обдарованими студентами у вокально-творчій студії «Імпульс», що функціонує у Луцькому педагогічному коледжі. Студія (з італ. studio – старання, вивчення) [3, с. 488] – творча лабораторія, у роботі якої сконцентрувалися навчальні, експериментальні та художні завдання музичної акмепедагогіки.

Акметехнологія діяльності вокально-творчої студії має за мету формування загальної та вокальної культури особистості, створення психолого-педагогічних умов для самореалізації особистості, стремління до саморозвитку та самовдосконалення, формування об'єктивної оцінки власних вокально-виконавських якостей, розвиток емпатійних здатностей.

У відповідності до мети визначені завдання студії:

- виховання духовних потреб і ціннісних орієнтацій у сфері вокального мистецтва;
- формування вокальної компетентності;
- розвиток загальних і спеціальних музичних здібностей;
- самовдосконалення, саморозвиток, самореалізація.

Вокально-творча студія «Імпульс» уможливила універсальність вдосконалення знань, умінь та навичок, набутих в процесі вивчення музично-теоретичних та музично-виконавських дисциплін. Створення атмосфери емоційно-емпатійного та піднесеного спілкування забезпечило актуалізацію мотиваційно-ціннісних орієнтацій майбутнього учителя музики, формування педагогічної асертивності.

Програмою студії передбачалось врахування вікових та індивідуальних особливостей студентів, використання інтерактивних підходів до викладання матеріалу, залучення студентів до імпровізації як художнього (нетрадиційного) методу опредметнення вокального потенціалу студента. Важливим аспектом

вокального імпровізування є усвідомлення студентами мовленнєво-тембральної інтонації як смислової одиниці, завдяки якій, на думку відомого музикознавця Б. Асаф'єва, народжується музичний образ. Зважаючи на це, ми спонукали студентів до розуміння невід'ємних складових успішної вокальної імпровізації, а саме:

- інтонуючи кожен мить музики, треба пов'язувати її з попереднім і наступним звучанням, що сприяє активізації слуху і забезпечує повноцінне сприймання музичного твору;

- музична інтонація, ґрунтуючись на принципах контрасту і тотожності – це втілення у звуках думки, що здійснює смисловий та емоційний вплив на слухача;

- однією з основ первинної виразності – узагальненої інтонації – є інтервал, який організовується за допомогою ритму, утворюючи лаконічну і разом з тим виразну ритмоінтонаційну форму [1, с. 193].

Відбір основних форм і методів студійної роботи, організації навчально-репетиційної роботи здійснювався на основі положення, обґрунтованого Г. Падалкою, згідно з яким акмеологічне зростання в галузі мистецтва не може «відбутися без особливої настроєності студента на досягнення найвищого рівня досконалості у художній діяльності. Сформована установка, прагнення до досконалого виконання музики, до перевтілення у театральний образ, до створення картини тощо відіграє роль внутрішнього орієнтира діяльності, стимулює інтенсивність її художнього наповнення, виступає регулятором акмеологічного спрямування мистецьких набутків» [2, с. 10].

На різних етапах вокальної підготовки використовувався евристичний метод як спосіб організації пошуково-творчої діяльності студента, яка спрямовувалась на самостійний аналіз музичного і поетичного тексту, пошуку виразальних засобів для створення власної інтерпретації виконання музичного твору.

Висновок. Визначальним у діяльності студії є те, що соціальна та особистісна адаптація, самореалізація та самовираження, розвиток впевненості

в собі є необхідною основою для подальшої професійної діяльності студентів та реалізації своїх творчих здібностей. Таким чином, висвітлені акмеологічні технології організації діяльності вокально-творчої студії «Імпульс» розкривають процесуальні аспекти формування готовності майбутніх учителів музики до професійної самореалізації.

Список використаних джерел:

1. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс. Кн. 2 : Интонация [Текст] / Б.Ф. Асафьев // Асафьев Б.В. Избранные труды. Т. V. – Москва, 1957. – С. 163–176.
2. Падалка Г.М. Акмеологічна арт-педагогіка: предмет, принципи, методичні підходи [Текст] / Г.М. Падалка // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти / МОН України, НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010 . – Вип. 10 (15). – С. 9–14.
3. Словарь иностранных слов. – 7-е изд., перераб. – М.: Русский язык, 1980. – 624с.